

10 juli 2018

Documentnummer

: 2018-037289, LGW

Nummer 33/2018

Dossiernummer

: K1896

Voordracht van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten van Groningen ter vaststelling van de beleidsnotitie Fauna en Flora 2018

1. Samenvatting

Sinds de komst van de Wet natuurbescherming is de provincie verantwoordelijk voor de bescherming van alle wilde dier- en plantensoorten in Groningen. In de beleidsnotitie Fauna en Flora 2018 wordt beschreven hoe wij invulling geven aan ons soortenbeleid. De onderwerpen die aan bod komen zijn wettelijke soortbescherming, inzet van soortspecifieke maatregelen, populatiebeheer en schadebestrijding, invasieve exoten en herintroductie van soorten.

De beleidsnotitie Fauna en Flora is een verdere uitwerking van de eerder vastgestelde Natuurvisie van 2016. De hoofdlijnen uit de Natuurvisie zijn geactualiseerd, uitgediept en op enkele punten bijgesteld. In de nadere toelichting wordt verder ingegaan op de belangrijkste wijzigingen.

Na een periode van bespreking met externe betrokken partijen wordt de beleidsnotitie Fauna en Flora 2018 nu aan u aangeboden ter vaststelling.

2. Doel en wettelijke grondslag

De Wet natuurbescherming verplicht de vaststelling van een provinciale natuurvisie. Met de vaststelling van de Natuurvisie provincie Groningen in 2016 is aan deze verplichting voldaan. Een aantal onderwerpen vroeg nog om een verdere uitwerking. Om deze reden is de beleidsnotitie Fauna en Flora 2018 opgesteld, welke nu ter vaststelling aan u voorligt.

Tegelijkertijd is van de gelegenheid gebruik gemaakt om het bestaande beleid gericht op soorten te actualiseren. In 2009 verscheen de vorige beleidsnotitie over jacht en wildbeheer in Groningen (Beleidsnotitie Flora- en faunawet 2009). Sindsdien zijn er vele ontwikkelingen geweest in de natuur en het landschap van Groningen. Denk aan ontwikkelingen in het natuurbeheer, de landbouw en de energietransitie. In de beleidsnotitie Fauna en Flora 2018 is het provinciaal soortenbeleid geactualiseerd naar de huidige situatie.

Tot slot wordt met deze beleidsnotitie invulling gegeven aan een aantal moties:

- Motie 239 "Plezierjacht aan banden": De provinciale bevoegdheid voor jacht is zeer beperkt. Door bestaande jachthuurovereenkomsten uit te dienen en geen nieuwe jacht op provinciale gronden toe te staan geven wij invulling aan deze motie.
- Motie 238 "Toekomstig natuurbeleid": Met de beleidsnotitie is invulling gegeven in de keuze welk beleid in gevallen met overlast voor de hand liggen en welk juridisch instrument passend is. Bij het tot stand komen van de beleidsnotitie zijn de Groninger gemeenten betrokken. Het openbaar beschikbaar maken van gegevens over de toestand van de natuur leveren wij op een andere wijze en koppelen we aan motie 338 "Betrek Groninger bij de Groninger natuur". Hierover wordt u in een later stadium geïnformeerd.
- Motie 287 "Onderzoek naar doel en middelen": Deze motie hebben we reeds ingevuld doordat we als provincies gezamenlijk onder de vlag van BIJ12 Faunafonds veel onderzoek doen naar effectiviteit van preventieve middelen en het voorkomen van landbouwschade. Dit hebben wij tevens als zodanig vastgelegd in de voorliggende beleidsnotitie.

3. Procesbeschrijving en planning

De beleidsnotitie Fauna en Flora 2018 is tot stand gekomen in nauw overleg met betrokken partijen. In april is de concept notitie gedeeld met alle externe partijen. Vervolgens zijn op 23 en 25 april twee goed bezochte discussiebijeenkomsten georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten is de hele notitie doorgenomen en konden alle partijen reageren. Na de bijeenkomsten konden

partijen ook schriftelijke reageren. Alle reacties zijn verzameld en zo veel mogelijk verwerkt in de definitieve versie van de beleidsnotitie.

Na verwerking van alle reacties wordt de beleidsnotitie Fauna en Flora 2018 nu door ons aan uw Staten ter vaststelling aangeboden. Na vaststelling zal de beleidsnotitie, in aanvulling op de bestaande natuurvisie, het provinciaal beleidskader vormen voor het soortgerichte natuurbeleid.

4. Begroting

Dit onderwerp valt onder het deelprogramma Natuur en Landschap van het programma Platteland en Natuur van de begroting 2018.

5. Inspraak/participatie

Zoals eerder genoemd is de beleidsnotitie uitgebreid besproken met de betrokken partijen. Hiervoor zijn onder meer de gemeenten, waterschappen, terreinbeherende organisaties, agrarische collectieven, faunabeheereenheid, wildbeheereenheden, natuurorganisaties en andere partijen uitgenodigd. De reacties van alle partijen zijn zo veel mogelijk verwerkt in de uiteindelijke notitie.

6. Nadere toelichting

Op basis van de Wet natuurbescherming zijn provincies verantwoordelijk voor de bescherming van alle wilde dier- en plantensoorten in hun gebied. Wij zetten ons in om een gunstige staat van instandhouding te bereiken voor soorten in Groningen. Dit doen wij zowel binnen als buiten onze natuurgebieden. Op deze manier willen wij de biodiversiteit in Groningen behouden en waar mogelijk verbeteren. Uiteindelijk streven wij naar een toekomstbestendige, gevarieerde en tegelijkertijd beleefbare natuur.

In de Natuurvisie provincie Groningen van 2016 is op hoofdlijnen vastgelegd hoe wij invulling geven aan dit streven. Deze natuurvisie was opgesteld naar aanleiding van de komst van de Wet natuurbescherming. Hierbij was al aangegeven dat bepaalde onderwerpen nog vroegen om een nadere uitwerking. Voornamelijk de onderwerpen specifiek gericht op soorten: soortenbeleid, populatiebeheer en schadebestrijding, invasieve exoten en herintroductie van soorten. In de beleidsnotitie Fauna- en Florabeheer 2018 geven wij invulling aan deze nadere uitwerking.

Daarbij maken wij van de gelegenheid gebruik om ons beleid op een aantal punten te wijzigen en aan te scherpen. Bij het opstellen van de Natuurvisie was gekozen voor een beleidsarme voortzetting van het bestaande beleid. Ondertussen is de Wet natuurbescherming al anderhalf jaar in werking en hebben we ervaring op kunnen doen met onze nieuwe taken. De opgedane inzichten hebben wij nu verwerkt in deze beleidsnotitie. De voornaamste wijzigingen worden hier kort uitgelicht, voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u naar de inhoud van de beleidsnotitie.

Soortenbeleid

Bij de Natuurvisie van 2016 is de Lijst Groninger soorten en habitats opgesteld: alle soorten waarvoor wij ons als provincie speciaal verantwoordelijk voelen. Binnen deze lijst hebben wij nu een prioritering aangebracht door elke soort een kleurcodering te geven (de zogenaamde stoplichtkleuren) en aan de kleuren bepaalde beleidsinstrumenten te koppelen. Op deze manier willen wij richting geven aan ons soortenbeleid.

Predatiebeheer en weidevogels

De weidevogelpopulatie staat in Groningen net als in de rest van Nederland onder druk. Het ontbreken van de juiste leefomstandigheden (maaibeheer, waterpeil etc.) is hiervan de voornaamste oorzaak. Door het kleiner worden van de populaties worden weidevogels echter ook steeds kwetsbaarder voor predatie. Wij kiezen ervoor om in ons beleid de landelijke lijn te volgen en predatiebeheer alleen mogelijk te maken voor de vos en de zwarte kraai. Hiermee kiezen wij bewust om geen predatiebeheer toe te staan op andere soorten predatoren. De oplossing zoeken wij meer in het duurzaam inrichten van goede leefgebieden waardoor de populatie weidevogels robuust wordt en minder kwetsbaar voor predatoren.

Terugkeer van de wolf

Het gaat goed met de wolf in Europa. Ook in Nederland en Groningen worden er steeds vaker wolven gezien. Ons uitgangspunt is dat de wolf welkom is. Wel zien wij dat de wolf ook schade kan veroorzaken. Wij zetten ons in om met preventieve maatregelen en voorlichting deze schade te voorkomen. Wij volgen hierbij het landelijk Operationeel Draaiboek Wolf. In dit draaiboek is

beschreven hoe partijen omgaan met rondtrekkende wolven. Met inzet van provincie Groningen wordt het draaiboek momenteel versneld uitgebreid met betrekking tot vestiging van de wolf.

Aanpak van verwilderde katten

Het wordt steeds meer duidelijk dat verwilderde katten een belangrijke rol spelen in de predatie van in het wild levende dieren. Dit geldt voor weidevogelgebieden maar ook daar buiten is de kat een aanwezige predator. De kat is feitelijk een exoot en hoort van nature niet thuis in onze natuur. Daarom hebben wij het voornemen om het aantal verwilderde katten terug te dringen. Dit doen wij via twee sporen. Enerzijds door voorlichting en preventie en anderzijds door het mogelijk maken van populatiebeheer van verwilderde katten. Het voornemen is om met betrokken partijen nader vorm te geven aan de wijze waarop verwilderde katten beheerd gaan worden. Voorop staat dat wij zorgvuldig te werk willen gaan om onnodig dierenleed te voorkomen.

Jacht op provinciale terreinen

In deze beleidsnotitie stappen wij af van jacht op provinciale terreinen. Het betreft gronden die langdurig in provinciaal eigendom zijn. Tot op heden is op provinciale gronden langs het Reitdiep jacht verhuurd. Jagers kunnen daar gedurende de jachtperiode wilde eenden schieten. Deze toestemming hebben wij jaren geleden gegeven om schade aan landbouwgewassen te voorkomen. Naar aanleiding van een aangenomen motie "Plezierjacht aan banden" zullen wij bestaande jachtverhuurovereenkomsten uitdienen en geen nieuwe jachtverhuurovereenkomsten aangaan. Indien er wel schade ontstaat door bijvoorbeeld wilde eend zullen wij de gebruikelijke kaders van schadevergoeding en ontheffingverlening volgen.

Ganzen en tegemoetkoming faunaschade

De afgelopen jaren zien wij de schade die in het wild levende dieren veroorzaken groeien. Met name ganzenschade is fors gestegen. In het Groninger ganzenakkoord (GAK) hebben wij met maatschappelijke partijen afspraken gemaakt hoe wij omgaan met de ganzenschade. Onderdeel van deze afspraken is dat wanneer de schade oploopt we maatregelen nemen om de kosten betaalbaar te houden. In onze ogen betekent dit dat wij ruimere bestrijdingsmogelijkheden zullen bieden en dat het eigen risico voor de boeren omhoog gaat. Op dit moment is het gebruikelijk dat boeren buiten de ganzenfoerageergebieden een eigen risico van 5% kennen en dus 95% van de schade vergoed krijgen. Wij verwachten dat wij in de toekomst het eigen risico moeten verhogen naar 20%. Daarmee trachten wij de kosten omlaag te brengen en tevens de boeren een prikkel te geven om meer zelf te doen aan de ganzenschade. In 2020 zal het GAK worden geëvalueerd en de aanpak waar nodig worden bijgestuurd.

Aanpak invasieve exoten

Sinds het van kracht worden van de Europese verordening Invasieve exoten heeft iedere lidstaat van de EU de plicht om planmatig invasieve exoten te beheersen dan wel te elimineren. Het Rijk heeft in de Wet natuurbescherming de provincies verantwoordelijk gemaakt voor deze taak. Wij zijn in Groningen in oktober 2017 gestart om met betrokken partijen een gewenste aanpak vast te stellen. Er is een platform opgericht waarin alle betrokken partijen zitting kunnen nemen. Werkgroepen zijn bezig om voor alle invasieve exoten een werkbare methode vast te stellen. De rol van de provincie is vooral gericht op regie voeren. Samenwerking tussen de verschillende partijen is de sleutel tot het behalen van goede resultaten in dit dossier.

Opvang van wilde dieren

Met de Wet natuurbescherming zijn wij bevoegd voor het verlenen van ontheffingen ten behoeve van het opvangen van in het wild levende dieren. In onze beleidsnotitie hebben wij aangegeven dat we terughoudend met deze bevoegdheid om willen gaan. Wij willen zoveel mogelijk de natuur z'n gang laten gaan. Wij hebben daarbij wel oog voor dieren die door menselijk handelen in een kwetsbare situatie terecht komen en opvang behoeven. Wij willen voorkomen dat het aantal opvangcentra voor wilde dieren onnodig groot wordt. Samenwerking tussen partijen die zich bezig houden met vervoer en opvang van in het wild levende dieren vinden we belangrijk. In dit kader staan wij ook achter het advies van de Wetenschappelijke Adviescommissie Zeehonden opvang. Dit advies zullen wij samen met de andere betrokken provincies uitwerken in landelijke afspraken over de opvang van zeehonden en andere zeezoogdieren.

7. Geheimhouding

Niet van toepassing.

8. Voorstel

Wij stellen u voor het in ontwerp bij deze voordracht gevoegde besluit vast te stellen.

Groningen, 10 juli 2018.

Gedeputeerde Staten van Groningen:

F.J. Paas , voorzitter.

H.J. Bolding , secretaris.

Behandeld door : R. Vos en A. Fikenscher

Telefoonnummer : 4518/4932

e-mail : r.vos@provinciegroningen.nl, a.c.fikenscher@provinciegroningen.nl

Bijlagen bij de voordracht

Geen

Provinciale Staten van Groningen:

Gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 10 juli 2018, documentnr. 2018-037.289, LGW;

Gelet op artikel 1.7 en artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming en de aanvullende Natuurvisie provincie Groningen 2016;

Besluiten:

Vast te stellen de beleidsnotitie Fauna en Flora 2018 zoals opgenomen in de bijlage bij dit besluit en bestaande uit de volgende onderwerpen:

- Soortenbeleid
- Populatiebeheer, schadebestrijding en jacht
- Invasieve exoten
- Herintroductie
- Toezicht en handhaving

Groningen,

Provinciale Staten voornoemd:

, voorzitter.

, griffier.

Bijlagen bij het besluit

Nr.	Titel	Soort bijlage
1	Beleidsnotitie Fauna en Flora 2018	document